

UDK 336.2

Izdaci reprezentacije, reklame i darovanja kod obrtnika

Krešimir Vranar, dipl. oec.

Računovodstvo

Fizičke osobe, koje obavljaju samostalnu djelatnost, poslovne izdatke evidentiraju u Knjizi primitaka i izdataka primjenjujući načelo blagajne. Međutim, izdatak za reprezentaciju jedan je od izdataka koji se pri utvrđivanju dohotka od samostalne djelatnosti ne priznaje u cijelosti, za razliku od izdataka za reklamu koji se priznaje u cijelosti kod obavljenog plaćanja.

Autor na primjerima pojašnjava evidentiranje izdataka za reprezentaciju, reklamu te za darovanje u poslovnim knjigama obrtnika.

Pod izdacima za reprezentaciju smatraju se: ugošćenja, darovi sa ili bez utisnutog znaka tvrtke ili proizvoda, izdaci za odmor, sport, rekreaciju, izdaci za korištenje osobnih motornih vozila, plovila, zrakoplova, kuće za odmor i drugi slični izdaci, u visini troškova nastalih iz poslovnih odnosa s poslovnim partnerom. Izdatak za reprezentaciju jedan je od izdataka koji se pri utvrđivanju dohotka od samostalne djelatnosti ne priznaje u cijelosti, već se **priznaje samo 50% izdataka** (čl. 33. st. 1. toč. 1. Zakona o porezu na dohodak¹). Najčešći oblik reprezentacije je ugošćenje predstavnika poslovnih partnera u vidu konzumacije jela i pića. Kako je pri konzumaciji jela i pića s poslovnim partnerima prisutan obrtnik ili njegov radnik, upućujemo na mišljenje Središnjeg ureda Porezne uprave² u kojem je između ostalog navedeno i sljedeće: „... vrijednost ugošćenja koja u određenom dijelu otpada i na zaposlenike koji su po zahtjevu poslodavca prisustvovali ugošćenju poslovnih partnera **ne može se smatrati njihovim primitkom ostvarenim po osnovi i u svezi s nesamostalnim radom**“.

Također, primitkom po osnovi nesamostalnog rada u naravi radnika ne smatraju se ugošćenja predstavnika poslovnih partnera, ako se na dokumentaciji o tim izdacima navede naziv poduzetnika čiji su predstavnici ugošćeni (čl. 21. st. 1. toč. 3. Pravilnika o porezu na dohodak³).

U svakodnevnom poslovanju nije uvijek jednostavno razlikovati izdatke reprezentacije, reklame i darovanja. U sustavu PDV-a za neke od ovih izdataka pretporez se može odbiti u cijelosti (reklama, promidžba), za neke se ne može koristiti pretporez (reprezentacija), a kod nekih slučajeva pretporez se može odbiti pri nabavi dobara, ali treba zaračunati PDV pri isporuci. Osim toga, određeni izdatak u

nekim se situacijama može smatrati darom koji ima obilježja reprezentacije, a u drugom slučaju isti dar ima obilježja promidžbe. Napominjemo da je razlikovanje reprezentacije i reklame bitno ne samo zbog evidentiranja izdataka u poslovnim knjigama, već i zbog utjecaja pojedine vrste izdatka na plaćanje poreza. Dvojbe koje postoje kada platiti porez na dohodak, PDV ili kako evidentirati pojedini izdatak u poslovnim knjigama obrtnika pojašnjavamo u nastavku teksta.

1. Evidentiranje izdataka za reprezentaciju

Fizička osoba koja obavlja samostalnu djelatnost, a obveznik je samo poreza na dohodak, primljeni račun za reprezentaciju evidentira u Obrascu TO – Evidencija o tražbinama i obvezama, i to samo ako nije plaćen gotovinom. Obrtnik plaćeni račun evidentira u Obrazac KPI – Knjiga primitaka i izdataka, kako slijedi:

- u stupac 10 ili 11 ukupan iznos računa za reprezentaciju, ovisno o načinu plaćanja (npr. iznos od 70,00 €),
- u stupac 13 upisuje se crtica (-),
- u stupac 14 upisuje se 50% nepriznatog izdatka (u ovom slučaju iznos od 35,00 €),
- u stupac 15 upisuje se 50% priznatog izdatka (u ovom slučaju iznos od 35,00 €).

ističemo...

Obrtnik je obavezan obavljati isplate primitaka koji se smatraju dohotkom obveznicima poreza na dohodak na njihov račun za plaćanje sukladno propisu kojim se uređuje platni promet kod banke (čl. 86. st. 1. Zakona).

1 Zakon o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16 – 114/23; u nastavku: Zakon)

2 Kl.: 410-01/01/871 Ur. br.: 513-07/01-1 od 23.10.2001.

3 Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17 – 143/23; u nastavku: Pravilnik)

Naime, ako obrtnik plati račun za trošak reprezentacije drugom obrtniku – obvezniku poreza na dohodak u gotovu novcu, čini prekršaj iz čl. 91. st. 1. toč. 12. Zakona za koji je propisana novčana kazna od 660,00 do 3.980,00 €.

Iznimno od odredbe čl. 92. st. 1. Pravilnika isplate primitka do 700,00 € po jednom računu fizičkim osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost mogu se izvršiti u gotovu novcu (čl. 92. st. 6. Pravilnika).

1.1. Obveznik PDV-a

Obrtnik, koji je u sustavu PDV-a, **ne može odbiti pretporez** u slučajevima **nabave dobara i usluga za potrebe reprezentacije**, pri čemu se reprezentacijom smatraju izdaci za ugošćivanje poslovnih partnera, darivanje poslovnih partnera, plaćanje poslovnim partnerima izdataka za odmor, sport i razonodu, izdataka za najam automobila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor i sl. (čl. 61. st. 1. Zakona o porezu na dodanu vrijednost⁴).

Dakle, porezni obveznik **nema mogućnosti odbiti pretporez** koji mu obračunan za obavljene isporuke dobara, usluga ili pri uvozu dobara koja služe za reprezentaciju u vezi s ugošćivanjem i darivanjem poslovnih partnera.

Međutim, isporukom dobara uz naknadu ne smatra se **besplatno davanje uzoraka** u razumnim količinama kupcima ili budućim kupcima, te **davanje poklona male vrijednosti** koje obavi porezni obveznik u okviru obavljanja gospodarske djelatnosti, uz uvjet da se daju povremeno i ne istim osobama. Poklonima male vrijednosti smatraju se pokloni čija vrijednost nije veća od **22,00 €** (čl. 7. st. 4. Zakona o PDV-u). Dar potrošačima i poslovnim partnerima može se protumačiti kao reprezentacija ili kao reklama (promidžba), ovisno o vrijednosti i vrsti dara. Darovanja fizičkim ili pravnim osobama s kojima obrtnik ima neke poslovne interese mogu biti ostvarena na različite načine. Naime, **besplatno davanje uzoraka** kupcima ili potencijalnim kupcima ne smatra se isporukom dobara uz naknadu, ako su ta dobra obilježena kao takva i predstavljaju vrstu robe koja je rezultat poslovanja poreznog obveznika ili je povezana s obavljanjem njegove djelatnosti, te ako se oni daju u razumnim količinama. Razumnim količinama smatra se ona količina koja je potrebna za procjenu uzorka koji se daje kako bi potencijalni kupac mogao nabaviti takva dobra. Dakle, da bi se neka dobra sa stanovišta PDV-a smatrala uzorcima, trebaju biti obilježena kao uzorak, predstavljati vrstu dobara koja su rezultat poslovanja poreznog obveznika ili su povezana s obavljanjem djelatnosti poreznog obveznika i dana u razumnim količinama.

Povremeno davanje poklona pojedinačne vrijednosti do **22,00 €** bez PDV-a u okviru obavljanja gospodarske ili druge djelatnosti ne smatra se isporukom dobara uz naknadu pod uvjetom da se ne daju istim osobama i da ne postoji pravna obveza ili obveza protuisporuke odnosno protuusluge primatelja dobra. Povremenim davanjem poklona smatra se davanje najviše jednog poklona istoj osobi u jednom tromjesečju. Isporukama dobara uz naknadu ne smatra se davanje poklona u svrhu promidžbe pojedinačne vrijednosti do **22,00 €** bez PDV-a, ako se radi o posebno prilagođenim dobrima s oznakom „**nije za prodaju**” ili o reklamnim predmetima s nazivom tvrtke ili proizvođača kao što su čaše, pepeljare, olovke, stolnjaci, podmetači, privjesci, prospekti, katalogi, vrećice i slični proizvodi (čl. 11. st. 2. – 4. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost⁵).

Porezni obveznik ne može odbiti pretporez obračunan za obavljene isporuke dobara i usluga, pretporez obračunan pri stjecanju dobara unutar EU-a i primljene usluge iz drugih država članica ili trećih zemalja te pri uvozu dobara koja služe za reprezentaciju (čl. 136. st. 1. Pravilnika o PDV-u).

ističemo...

Reprezentacijom se smatra ugošćivanje poslovnih partnera, darivanje poslovnih partnera prigodnim poklonima, plaćanje poslovnim partnerima izdataka odmora, sporta, rekreacije i razonode, izdataka za zakup automobila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor i razonodu i sl. Reprezentacijom **se ne smatra davanje poklona** u vrijednosti do **22,00 €** bez PDV-a, u okviru obavljanja gospodarske djelatnosti, uz uvjet da se daju povremeno i ne istim osobama. Poslovnim partnerima smatraju se osobe s kojima postoji poslovni odnos ili se očekuje da će se takav odnos uspostaviti.

Dakle, **reprezentacijom se ne smatra davanje poklona u vrijednosti do 22,00 €** bez PDV-a u okviru obavljanja gospodarske djelatnosti, **uz uvjet da se daju povremeno i ne istim osobama**, te da ne postoji obveza protuusluge ili protuisporuke primatelja dobra. Ako se radi o davanju za koje postoji točno određena protuusluga primatelja, tada se ne radi o reprezentaciji već o isporuci uz naknadu, na koju davatelj mora obračunati PDV. Pokloni čija je pojedinačna vrijednost **veća od 22,00 €** smatraju se isporukom uz naknadu i na cjelokupni iznos vrijednosti plaća se PDV.

Isporuke u okviru nagradnih igara smatraju se isporukama uz naknadu i podliježu plaćanju PDV-a, osim ako se radi o dobrima pojedinačne vrijednosti do **22,00 €** bez PDV-a. Obrtnik–porezni obveznik je obavezan za besplatna davanja uzoraka i povremena davanja poklona vrijednosti do **22,00 €** bez PDV-a sastavljati odgovarajuće isprave u skladu s propisima koji uređuju vođenje poslovnih knjiga obrtnika i Pravilnikom o PDV-u. Zaključujemo da se reprezentacijom smatraju ugošćenja i darivanja za koja porezni obveznik ne prima protučinidbu. U slučaju da porezni obveznik prima protučinidbu, radi se o isporuci uz naknadu, a ne o izdatku reprezentacije.

Obrtnik–obveznik PDV-a u svezi isporuka dobara i usluga, pa tako i za izdatke reprezentacije, obavezan je voditi Knjigu izdanih (izlaznih) računa (I-RA) i Knjigu primljenih (ulaznih) računa (U-RA) čiji je sadržaj propisan čl. 164. i 165. Pravilnika o PDV-u.

Evidentiranje izdataka reprezentacije u poslovnim knjigama obrtnika obveznika PDV-a prikazujemo na sljedećem primjerima:

Primjer 1. – Evidentiranje izdatka reprezentacije plaćenog bezgotovinski

Obrtnik M.M. primio je od pravne osobe račun za izdatak reprezentacije u ukupnom iznosu od 250,00 € (200,00 € + 50,00 € PDV). Račun je plaćen bezgotovinski, a evidentiran je u poslovnim knjigama obrtnika kako slijedi:

- Obrazac U-RA:** Iznos računa bez poreza od 200,00 € upisuje se u odgovarajućem retku stupca 9 (porezna osnovica), a ukupan iznos računa sa PDV-om od 250,00 € u stupac 10. U stupac 11 ukupni pretporez od 50,00 €, a u stupac 17 (pretporez koji se ne može odbiti) u iznosu od 50,00 €. U dodatnom stupcu upisan je datum plaćanja računa dobavljaču.
- Obrazac KPI:** Plaćeni račun za reprezentaciju evidentiran je u Knjizi primitaka i izdataka (KPI) na sljedeći način:

4 Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13 – 35/24; nastavku: Zakon o PDV-u)

5 Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 79/13 – 39/24; nastavku: Pravilnik o PDV-u)

- iznos plaćenog računa za reprezentaciju u ukupnom iznosu od 250,00 € u stupac 11 (izdaci putem žiro računa),
- stupac 13: –,
- 50% nepriznatog izdatka za reprezentaciju i pripadajući PDV, u ukupnom iznosu od 125,00 € u stupac 14 (izdaci iz čl. 33. Zakona),
- 50% porezno priznatog izdatka iznos od 125,00 € (250,00 x 50%) u stupac 15 (ukupno dopušteni izdaci).

Na računu za reprezentaciju, obrtnik je naveo naziv tvrtke iz koje su poslovni partneri ugošćeni.

Primjer 2. – Evidentiranje izdatka reprezentacije plaćenog gotovinski

Obrtnik M.M. primio je od pravne osobe gotovinski račun za izdatak reprezentacije u ukupnom iznosu od 44,00 €. Račun je plaćen gotovinom i primljen je tzv. gotovinski račun, a ne račun u smislu čl. 79. Zakona o PDV-u. Račun je evidentiran u poslovnim knjigama obrtnika kako slijedi:

a) **Obrazac U-RA:** Porezna osnovica u iznosu od 35,20 € (44,00 x 20% – preračunata stopa za 25%) upisuje se u stupac 9, a ukupan iznos računa od 44,00 € upisuje se u odgovarajućem retku stupca 10. U stupac 11 upisuje iznos od 8,80 €, te u stupac 17 isto 8,80 € – pretporez koji se ne može odbiti. U dodatnom stupcu upisan je datum plaćanja dobavljaču.

b) **Obrazac KPI:** Gotovinski račun za reprezentaciju u iznosu od 44,00 € evidentira se u KPI na sljedeći način:

- ukupan iznos plaćenog računa od 44,00 € u stupac 10 (izdaci u gotovini),
- stupac 13:–,
- 50% nepriznatog izdatka za reprezentaciju u iznosu od 22,00 € u stupac 14,
- 50% porezno priznatog izdatka za reprezentaciju u iznosu od 22,00 € (44,00 x 50%) u stupac 15.

Na računu za reprezentaciju obrtnik je naveo naziv tvrtke iz koje su poslovni partneri ugošćeni.

Za svaki račun što ga obrtnik plati gotovinom, a ne primi od isporučitelja račun u smislu čl. 79. Zakona o PDV-u, već gotovinski račun, gubi pravo na odbitak pretporeza (iako se za izdatak reprezentacije nema pravo na pretporez) te u stupcu 13 Obrasca KPI u tom slučaju ne može biti iskazan podatak (upisuje se crtica).

Obveznici poreza na dohodak, koji vode Obrascu I-RA i U-RA na način da upisuju podatke o primljenim i izdanim računima, nisu obvezni osiguravati podatke o tražbinama i obvezama u Obrascu TO. Međutim, porezni obveznici koji Obrascu I-RA i U-RA prema propisima o PDV-u vode prema naplaćenim odnosno plaćenim računima, obvezni su voditi Obrazac TO (čl. 47. st. 3. Pravilnika). Stoga preporučujemo obveznicima PDV-a, a koji su istodobno i obveznici poreza na dohodak, da u Obrascu I-RA i U-RA upisuju podatke o izdanim i primljenim računima te da u posebnom dodatnom stupcu ili na drugi odgovarajući način iskazuju naplaćene, odnosno plaćene račune. Na ovaj način vođenja Obrasca I-RA i U-RA porezni obveznici imat će jednu evidenciju manje za vođenje, tj. neće morati voditi Obrazac TO.

Primjer 3. – Reprezentacija – plaćanje odmora poslovnom partneru

Obrtnik M.M. primio je od pravne osobe račun za izdatak smještaja poslovnih partnera u hotelu–toplicama u ukupnom iznosu od 1.000,00 € (884,96 + 115,04 PDV). Račun je plaćen bezgotovinski, a evidentiran je u poslovnim knjigama obrtnika kako slijedi:

a) **Obrazac U-RA:** Iznos računa bez poreza od 884,96 € upisuje se u odgovarajućem retku stupca 8 (porezna osnovica), a

ukupan iznos računa sa PDV-om od 1.000,00 € u stupac 10 (884,96 + 115,04). U stupac 11 upisuje se ukupni pretporez (13%) od 115,04 €, a u stupac 15 (pretporez koji se ne može odbiti) u iznosu od 115,04 €. U dodatnom stupcu upisan je datum plaćanja dobavljaču.

b) **Obrazac KPI:** Plaćeni račun za reprezentaciju (smještaj u toplicama) evidentiran je na sljedeći način:

- iznos plaćenog računa za reprezentaciju u ukupnom iznosu od 1.000,00 € u stupac 11 (izdaci putem žiro računa),
- 50% nepriznatog izdatka za reprezentaciju i pripadajući PDV, u ukupnom iznosu od 500,00 € u stupac 14 (izdaci iz čl. 33. Zakona),
- 50% porezno priznatog izdatka za reprezentaciju u iznosu od 500,00 € (1.000,00 x 50%) u stupac 15 (ukupno dopušteni izdaci).

Na računu za smještaj u toplicama obrtnik je naveo naziv tvrtke iz koje su poslovni partneri ugošćeni.

Napominjemo da se PDV plaća po stopi od 13% na usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u hotelima ili objektima slične namjene, uključujući smještaj za vrijeme odmora te iznajmljivanje prostora u kampovima za odmor ili u mjestima određenima za kampiranje te smještaj u plovnim objektima nautičkog turizma. Objektima slične namjene smatraju se sve vrste komercijalnih ugostiteljskih objekata (čl. 47. st. 2. Pravilnika o PDV-u).

2. Izuzimanje i reprezentacija

Poslovnim primicima smatraju se i izuzimanja, osim izuzimanja financijske imovine (čl. 31. st. 4. Zakona). Izuzimanjima se, temeljem čl. 36. st. 1. Pravilnika smatraju sve vrijednosti koje porezni obveznik izuzme iz obrta ili drugog oblika samostalne djelatnosti tijekom poreznog razdoblja za svoje potrebe, potrebe svoga domaćinstva ili neke druge potrebe koje nisu u svezi s obavljanjem djelatnosti obrta. Izuzimanja mogu biti u obliku financijske imovine, robe, proizvoda, dugotrajne imovine, materijala, korištenja drugih dobara i usluga. **Izuzimanja u obliku financijske imovine** ne utječu na dohodak od samostalne djelatnosti, te se niti **ne evidentiraju kao poslovni primitak** u Obrascu KPI. Izuzimanjima se smatraju i manjkovi, kalo rasip, kvar i lom iznad visine utvrđene odlukama Hrvatske obrtničke komore.

Obrtnici u obavljanju svojih djelatnosti, između ostaloga, nabavljaju trgovačku robu za daljnju prodaju (trgovci na malo i veliko), dobra za pripremu jela i pića (ugostitelji), dobra za izradu proizvoda (razni oblici proizvođačke djelatnosti, građevinari i dr.), dobra za ugradnju, popravak i servis (serviseri, automehaničari, staklari i dr.), dobra za obavljanje uslužnih djelatnosti i sl.

Obrtnik plaćeni račun dobavljaču za nabavljena dobra prema načelu blagajne evidentira u Obrascu KPI kao poslovni izdatak. Obrtnik koji je i obveznik PDV-a račun dobavljača evidentira i u Obrascu U-RA, ovisno o stopi PDV-a.

Korištenje dobara za druge potrebe u obavljanju djelatnosti najčešća su u trgovačkim, ugostiteljskim i proizvođačkim obrtima.

Obrtnici iz prodavaonice izuzimaju robu za različite namjene, kao što su:

- za poslovne potrebe obrta,
- za svoje privatne potrebe,
- za reprezentaciju i dr.

Kod izuzimanja dobara za koje se pri kupnji, uvozu ili proizvodnji nije znalo da će isti biti izdatak reprezentacije, porezni obveznik je iskoristio pravo na odbitak pretporeza u cijelosti. Da je u trenutku na-

bave porezni obveznik znao da se radi o reprezentaciji, ne bi mogao odbiti pretporez. Stoga se u tom slučaju izuzimanje za reprezentaciju smatra isporukom koja se oporezuje PDV-om. U nastavku pojašnjavamo izuzimanje trgovačke robe iz prodavaonice za reprezentaciju.

ističemo...

Kod izuzimanja trgovačke robe iz prodavaonice za reprezentaciju potrebno je u poslovnim knjigama evidentirati sljedeće:

- stornirati zaduženje u Knjizi popisa (Obrazac KP⁶) za izuzetu robu po prodajnoj cijeni s PDV-om,
- potrebno je sastaviti dokument (npr. zapisnik, izdaticu i sl.) o izuzimanju temeljem kojega se stornira zaduženje robe u prodavaonici, u stupcu 4 Obrasca KP,
- ispostaviti interni račun i obračunati PDV na nabavnu cijenu⁷, po propisanoj stopi PDV-a.

Isporukama obavljenima uz naknadu smatra se i korištenje (uzimanje) za potrebe reprezentacije dobara koja je porezni obveznik sam proizveo, zatim dobara koja je kupio ili uvezao, a za koja je u cijelosti iskoristio pravo na odbitak pretporeza, te korištenje usluga svoje djelatnosti za iste namjene, ako se PDV da su ta dobra i usluge nabavljeni od drugog poreznog obveznika ne bi mogao u cijelosti odbiti prema čl. 61. st. 1. Zakona o PDV-u.

Prilikom nabave trgovačke robe korišteno je pravo za pretporez u cijelosti, jer je nabava bila za obavljanje poduzetničke djelatnosti. Kada se trgovačka roba naknadno koristi (izuzme) za reprezentaciju, PDV se obračunava na ukupnu nabavnu cijenu, jer se za izdatke reprezentacije pretporez ne može odbiti. Dakle, u ovom slučaju isporukom uz naknadu smatra se 100% nabavne vrijednosti isporučeni dobara i obavljenih usluga za potrebe reprezentacije.

Isporukama obavljenima uz naknadu smatra se izuzimanje dobara i usluga vlastitog poduzeća za **privatne potrebe**, kao i izuzimanje dobara i usluga za privatne potrebe poduzetnika – fizičke osobe i članova njihove obitelji, odnosno za potrebe trećih osoba kojima ih ustupa u nepoduzetničke svrhe ako se za ta dobra u cijelosti ili djelomično mogao iskoristiti odbitak pretporeza. Te isporuke podliježu PDV-u u cijelosti. Korištenje dobara za privatne potrebe predstavlja oporezivu isporuku i ako poduzetnik – fizička osoba ne donese odluku o izuzimanju dobara iz imovine poduzetnika, odnosno pretežna uporaba tog dobara za privatne – nepoduzetničke svrhe ne smatra se izuzimanjem dobara već izuzimanjem usluge prema odredbama čl. 8. st. 3. Zakona o PDV-u. Za izuzimanje dobara i usluga moraju se sastavljati odgovarajuće isprave u skladu s propisima koji uređuju vođenje poslovnih knjiga obrtnika i Pravilnikom o PDV-u.

Porezna osnovica kod isporuka dobara iz čl. 7. st. 3. Zakona o PDV-u je nabavna cijena tih ili sličnih dobara, a ako je ta cijena nepoznata, visina troškova utvrđenih u trenutku isporuke. Porezna osnovica kod usluga iz čl. 8. st. 3. Zakona o PDV-u je ukupni trošak obavljanja usluga. Nabavnom cijenom smatra se cijena nove nabave odnosno neto nabavna cijena uvećana za zavisne troškove nove nabave kada se radi o izuzimanju, odnosno isporuci dobara koja su kupljena ili ako porezni obveznik ili njegov sljednik zadrži dobra nakon prestanka obavljanja gospodarske djelatnosti, a pri nabavi tih dobara PDV je u cijelosti ili djelomično odbijen. Pri izuzimanju dobara proizvedenih u poduzeću ukupnim troškom smatraju se vlastiti troškovi utvrđeni prema računovodstvenim propisima (čl. 42. st. 3. Pravilnika o PDV-u).

Nabavnom cijenom kod usluga, odnosno korištenja dobara poslovne imovine u privatne ili druge neposlovne svrhe ukupnim troškom smatra se cijena nabave takvih usluga uvećana za troškove održavanja i druge zavisne troškove, a kod dobara koja su u najmu trošak naknade po ugovoru, trošak održavanja i svi drugi zavisni troškovi koje po ugovoru o najmu snosi korisnik najma. Kod izuzimanja usluga ukupnim troškom smatra se ukupni trošak obavljanja tih usluga kojeg snosi porezni obveznik (čl. 42. st. 4. Pravilnika o PDV-u). Ako je naknada za isporuke dobara ili usluga manja od nabavne cijene ili ako su isporuke izvršene bez naknade, porezna osnovica je nabavna cijena u trenutku isporuke dobara ili obavljene usluge.

Ako se za korištenu robu za druge potrebe obrta izdaje interni račun, takav račun se ne smatra računom u smislu Zakona o PDV-u i ne utječe na oporezivanje, što znači da ne utječe na utvrđivanje porezne obveze i odbitak pretporeza⁸. Interni račun se **ne evidentira u Obrascu I-RA**.

Na ispostavljenom internom računu za reprezentaciju treba navesti naziv poduzetnika čiji su predstavnici ugošćeni, kako se izdatak reprezentacije ne bi smatrao primitkom u naravi (čl. 21. st. 1. toč. 3. Pravilnika).

ističemo...

Ispostavljeni interni račun u Obrascu KPI evidentira se u stupcu 12 i stupcu 15 s predznakom (minus -storno), uz uvjet da je izuzeta trgovačka roba za reprezentaciju plaćena. Tada se 50% porezno priznatog izdatka reprezentacije ne evidentira ponovo u Obrascu KPI, već je na ovaj način u stupcu 15 evidentirano 50% porezno priznatog izdatka reprezentacije.

Primjer 4. – Izuzimanje robe za potrebe reprezentacije

Obrtnik–obveznik PDV-a koji obavlja djelatnost trgovine na malo, nabavio je od dobavljača 100 kg raznih suhomesnatih proizvoda. Dobavljač je ispostavio račun od 6.3.2024. na ukupan iznos od 1.250,00 € (1.000,00 € + 25% PDV-a 250,00 €), a račun dobavljača je plaćen.

Za nabavljene suhomesnate proizvode dana 6.3.2024. obrtnik je izradio Obrazac PKV i utvrdio maloprodajnu cijenu suhomesnatih proizvoda u ukupnom iznosu od 1.625,00 € (1.000,00 € + 300,00 € marža + 25% PDV-a 325,00 €). Za iznos od 1.625,00 € po Obrascu PKV zadužen je stupac 4 Obrasca KP i analitička evidencija nabavljenih suhomesnatih proizvoda po količini, cijeni i ukupnoj vrijednosti.

6 Iako važeći Zakon o trgovini (Nar. nov., br. 87/08 – 33/23) ne propisuje oblik, sadržaj i način osiguravanja podataka o robi, a niti predviđa da će se to uređiti provedbenim propisima, predlažemo obrtnicima da i dalje vode Obrazac KP zbog praktičnosti i ugodnosti vođenja ove knjige. Naime, čl. 16. Zakona o trgovini propisano je da trgovac mora nadležnom inspektoru i drugoj ovlaštenoj osobi osigurati podatke o stanju robe u prodajnom objektu na temelju isprava iz kojih se može spoznati poslovni događaj te koje podatke najmanje mora sadržavati isprava o robi u prodajnom objektu. Način vođenja Obrasca KP bio je propisan Pravilnikom o obliku i načinu vođenja popisa robe u trgovini na malo (Nar. nov., br. 122/07).

7 Porezna osnovica kod isporuka dobara iz čl. 7. st. 3. Zakona o PDV-u je nabavna cijena tih ili sličnih dobara, a ako je ta cijena nepoznata, visina troškova utvrđenih u trenutku isporuke (čl. 33. st. 4. Zakona o PDV-u).

8 čl. 157. st. 3. Pravilnika o PDV-u.

Račun dobavljača evidentiran je i u Obrascu U-RA u stupcima 9 (1.000,00 €), 10 (1.250,00 €), 11 (250,00 €) i 16 (250,00 €), te u posebnom stupcu Obrasca U-RA upisao datum plaćanja.

Obrtnik je plaćeni račun dobavljača za suhomesnate proizvode evidentirao i u Obrascu KPI po nabavnoj vrijednosti to:

■ suhomesnati proizvodi	1.000,00 €
■ 25% PDV-a	250,00 €
Ukupno	1.250,00 €

Obrtnik je plaćeni račun dobavljača za suhomesnate proizvode evidentirao i u Obrascu KPI po nabavnoj vrijednosti to:

■ suhomesnati proizvodi	1.000,00 €
■ 25% PDV-a	250,00 €
Ukupno	1.250,00 €

Prilikom korištenja robe iz prodavaonice za poslovne potrebe obrtnik **nije obvezan** s te osnove evidentirati ponovo promjene u Obrascu I-RA i Obrascu KPI, a kako je u ovom primjeru plaćen račun dobavljača, kupljeni suhomesnati proizvodi evidentirani su kao 100% porezno priznati izdatak i stečeno pravo na 100% odbitak pretporeza.

Obrtnik je za potrebe reprezentacije izuzeo iz prodavaonice suhomesnate proizvode od 10 kg. Zaduženje prodavaonice za izuzete suhomesnate proizvode temeljem Obrasca PKV u stupcu 4 Obrasca KP iznosi 162,50 € (10 kg x 10,00 € nabavna vrijednost = 100,00 x 30% marža = 30,00 €, prodajna vrijednost bez PDV-a iznosi 130,00 x 25% PDV = 32,50 € PDV-a; maloprodajna cijena je 162,50 € = 100,00 + 30,00 + 32,50).

Za izuzeti suhomesnate proizvode za reprezentaciju stornirano je zaduženje prodavaonice u stupcu 4 Obrasca KP za 162,50 €.

Obrtnik je ispostavio interni račun za reprezentaciju na nabavnu vrijednost suhomesnatih proizvoda od 125,00 € i to:

■ reprezentacija – suhomesnati proizvodi	100,00 €
■ 25% PDV-a	25,00 €
Ukupno	125,00 €

Na računu je obrtnik napisao da su suhomesnati proizvodi izuzeti za ugošćenje predstavnika dobavljača iz Hrvatske s nazivom tvrtki.

Kako je račun za plaćene suhomesnate proizvode (robu) već evidentiran u Obrascu U-RA i Obrascu KPI kao 100% poslovni izdatak plaćanjem računa za robu, a za reprezentaciju je iskorišteno 10 kg robe u Obrascu U-RA u sljedećem slobodnom retku provest će se samo sljedeća knjiženja:

a) stupcima 9 (100,00 €), 10 (125,00 €), 11 (–) crtica, 16 (–25,00 €) i 17(25,00 €), te je u posebnom stupcu Obrasca U-RA zabilježeno da se radi o stornu pretporeza za reprezentaciju i evidentiranju pretporeza koji se ne može odbiti.

Kako je račun za plaćene suhomesnate proizvode (robu) već evidentiran kao poslovni izdatak, kao poslovni izdatak izuzeti suhomesnati proizvodi za reprezentaciju ne evidentiraju se ponovo u Obrascu KPI, a budući se kao poslovni izdatak ne priznaje 50% reprezentaciju u Obrascu KPI provodimo sljedeće evidentiranje:

b) stupac 12:–50€

c) stupac 15:–50€, te je ovim knjiženjem umanjen izdatak za plaćenu robu za vrijednost 50% nepriznatog izdatka reprezentacije.

U slučaju da je **izravno plaćen račun** dobavljaču za reprezentaciju u iznosu od 125,00 €, u Obrascu KPI evidentiranje bi bilo sljedeće:

- stupac 11: 125,00,
- stupac 13:–,
- stupac 14: 62,50 € (50% nepriznatog izdatka za reprezentaciju),
- stupac 15: 62,50 € (50% priznatog izdatka za reprezentaciju; 125,00 € x 50%).

A u Obrascu U-RA evidentiranje bi bilo sljedeće: račun dobavljača evidentiran je i u Obrascu U-RA u stupcima 9 (100,00 €), 10 (125,00 €), 11 (25,00 €) i 17 (25,00 €), te u posebnom stupcu Obrasca U-RA upisao datum plaćanja.

Prilikom korištenja robe iz prodavaonice za poslovne potrebe obrtnik **nije obvezan** s te osnove evidentirati promjene u Obrascu I-RA i Obrascu KPI, jer je trenutkom plaćanja računa dobavljača evidentirao porezno priznati izdatak i stekao pravo na odbitak 100% pretporeza.

3. Promidžba (reklama) i reprezentacija

U poslovne izdatke ulaze svi odljevi dobara poreznog obveznika tijekom poreznog razdoblja nastali radi stjecanja, osiguranja i očuvanja poslovnih primitaka (čl. 32. st. 1. Zakona). U poslovne izdatke ulaze oni izdaci koji su izravno vezani za obavljanje djelatnosti. Dakle, kao poslovni izdaci mogu se priznati samo oni izdaci koji su izravno vezani uz ostvarivanje primitaka. Između izdataka i primitaka mora postojati međuzavisnost, što znači da se učinjeni izdatak treba odraziti na ostvarivanje (povećanje) tekućih ili budućih primitaka (čl. 35. st. 2. Pravilnika). Nedvojbeno je da izdaci za promidžbu jesu izdaci koji su izravno vezani za ostvarivanje dohotka i od ovih izdataka se očekuje da utječu na povećanje primitaka.

ističemo...

Kako izdatak kod fizičkih osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost nastaje trenutkom plaćanja računa, izdatak za promidžbu kao 100% porezno priznati izdatak evidentirat će se u Obrascu KPI trenutkom plaćanja računa dobavljača za nabavljena dobra za potrebe promidžbe.

Promidžbom se smatra i davanje reklamnih dobara krajnjim potrošačima do 22,00 € pojedinačne vrijednosti s uključenim PDV-om⁹. Mišljenja smo da se navedene odredbe Zakona o porezu na dobit mogu primijeniti i na fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i obveznici su poreza na dohodak. Naime, promidžba (reklama) upućena putem raznih medija (TV, radio, tisak, časopisi, Internet, brošure i prospekti, plakati, letci, reklame na pročeljima zgrada, autobusima, tramvajima, taxijima i sl.) određenom broju poslovnih partnera i/ili potrošača, izdaci sponzoriranja zakonito organiziranih nagradnih igara, izdaci promidžbe na sajmovima i dr., priznati su izdaci u poduzetničkom, poreznom i računovodstvenom smislu.

Osim toga, u smislu odredaba poreznih propisa riječ je o **promidžbi** kada su ispunjeni ovi zahtjevi:

- ako se daju proizvodi i roba iz asortimana poreznog obveznika, tj. dobra koje porezni obveznik proizvodi ili dobra s kojima trguje,

- ako su promidžbeni proizvodi prilagođeni za te svrhe i s oznakom *nije za prodaju*,
- ako su proizvodi i roba za promidžbene svrhe u **manjim pakiranjima** u kojima se uobičajeno ne prodaje, već služi za kušanje, testiranje i sl.,
- promidžbom se smatra izdatak koji nastaje kada se daju **reklamni predmeti s nazivom tvrtke, proizvoda ili drugog oblika reklame** (npr. čaše, pepeljare, podmetači, upaljači, privjesci, rokovnici, olovke, stolnjaci i sl.) za uporabu u prodajnom prostoru kupaca,
- ako se proizvodi i roba daju potrošačima za promidžbene svrhe, a njihova pojedinačna vrijednost bez PDV-a je do 22,00 €.

Što se tiče propisa o PDV-u, odredbama čl. 11. st. 2. – 4. Pravilnika o PDV-u utvrđeno je da se ne smatra isporukom uz naknadu, tj. ne treba obračunati i platiti PDV na:

- besplatno davanje uzoraka kupcima ili potencijalnim kupcima.** Navedeno se ne smatra isporukom dobara uz naknadu ako su ta dobra obilježena kao takva i predstavljaju vrstu robe koja je rezultat poslovanja poreznog obveznika ili je povezana s obavljanjem njegove djelatnosti te ako se oni daju u razumnim količinama. Razumnim količinama smatra se ona količina koja je potrebna za procjenu uzorka koji se daje kako bi potencijalni kupac mogao nabaviti takva dobra;
- povremeno davanje poklona pojedinačne vrijednosti do 22,00 € bez PDV-a** u okviru obavljanja svoje gospodarske ili druge djelatnosti ne smatra se isporukom dobara uz naknadu pod uvjetom da se ne daju istim osobama i da ne postoji pravna obveza ili obveza protuisporuke odnosno protuusluge primatelja dobra. Povremenim davanjem poklona smatra se davanje najviše jednog poklona istoj osobi u jednom tromjesečju;
- isporukama dobara uz naknadu **ne smatra se davanje poklona u svrhu promidžbe pojedinačne vrijednosti do 22,00 € bez PDV-a** ako se radi o posebno prilagođenim dobrima s oznakom „*nije za prodaju*“ ili o reklamnim predmetima s nazivom tvrtke ili proizvoda kao što su čaše, pepeljare, olovke, stolnjaci, podmetači, privjesci, prospekti, katalozi, vrećice i slični proizvodi.

Porezni obveznik je za besplatna davanja uzoraka i povremena davanja poklona vrijednosti do 22,00 € bez PDV-a obavezan sastavljati odgovarajuće isprave (npr. interni račun, primka, otpremnica, predatnica i sl.) u skladu s propisima koji uređuju vođenje poslovnih knjiga poreznog obveznika i Pravilnikom o PDV-u. Izdaci za promidžbu (reklamu) ili reprezentaciju nisu ograničeni, već obrtnik sam donosi odluku o vrijednostima i visini ovih izdataka te načinu aktivnosti za nastanak ovih izdataka. Davanje darova sa ili bez utisnutog znaka tvrtke (obrta) ili proizvoda poslovnim partnerima ili njihovim opunomoćenicima ili nekoj drugoj osobi, ako za to ne postoji pravna obveza ili neka druga povezanost s uslugom primatelja, **smatra se reprezentacijom, a ne reklamom**, i porezno se priznaje 50% nastalog izdatka.

U cilju razlikovanja isporuke dobara za reklamu, odnosno za reprezentaciju, plaćanja PDV-a te evidentiranja izdataka u Obrascu KPI, dajemo sljedeću tablicu:

Tablica 1. Priznavanje izdataka za isporuke dobara u svrhu reklame (promidžbe) i reprezentacije

Opis davanja	Plaćanje PDV-a	Priznavanje izdataka u Obrascu KPI
Besplatno davanje uzoraka – dobara, koje porezni obveznik proizvodi ili dobra s kojima trguje, kupcima ili budućim kupcima i ako se daju u razumnim količinama	Ima se pravo na odbitak 100% pretporeza pri nabavi Ne obračunava se kod isporuke	Ako su dobra iz asortimana poreznog obveznika dana kao uzorak – 100% priznati izdatak
Usluge vanjskog ugošćavanja poslovnih partnera, troškovi odmora, sporta, rekreacije, zakupa automobila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor	Nema se pravo na odbitak pretporeza pri nabavi	Reprezentacija <ul style="list-style-type: none"> 50% porezno nepriznati izdatak, 50% porezno priznati izdatak
Korištenje imovine obrta za ugošćavanje poslovnih partnera (hrana u restoranu, smještaj u apartmanima i kućama za odmor, korištenje automobila, plovila, zrakoplova)	Nema se pravo na odbitak pretporeza pri nabavi Zaračunava se i plaća PDV na vrijednost pružene usluge prema internom obračunu	Reprezentacija <ul style="list-style-type: none"> 50% porezno nepriznati izdatak, 50% porezno priznati izdatak
Isporuka dobara čija je pojedinačna vrijednost veća od 22,00 € bez PDV-a (osim uzoraka) – nije iz asortimana poreznog obveznika	Nema se pravo na odbitak pretporeza pri nabavi	Reprezentacija <ul style="list-style-type: none"> 50% porezno nepriznati izdatak, 50% porezno priznati izdatak
Davanje darova sa ili bez utisnutog znaka tvrtke (obrta) ili proizvoda poslovnim partnerima ili njihovim opunomoćenicima ili nekoj drugoj osobi, ako za to ne postoji pravna obveza ili neka druga povezanost s uslugom primatelja	Nema se pravo na odbitak pretporeza pri nabavi	Reprezentacija <ul style="list-style-type: none"> 50% porezno nepriznati izdatak, 50% porezno priznati izdatak
Isporuka dobara u svrhu promidžbe pojedinačne vrijednosti do 22,00 € bez PDV-a , ako je riječ o prilagođenim dobrima i s oznakom „ <i>nije za prodaju</i> “	Ima se pravo na odbitak 100% pretporeza pri nabavi Ne obračunava se kod isporuke	Promidžba – 100% priznati izdatak
Isporuka reklamnih predmeta s nazivom tvrtke ili proizvoda kao što su: upaljači, vrećice, čaše, stolnjaci, olovke, pepeljare, podmetači, privjesci, prospekti, katalozi i sl. do 22,00 € bez PDV-a	Ima se pravo na odbitak 100% pretporeza pri nabavi Ne obračunava se kod isporuke	Promidžba – ako se daju potrošačima <ul style="list-style-type: none"> 100% priznati izdatak
Isporuka dobara u okviru nagradnih igara do 22,00 € bez PDV-a	Ima se pravo na odbitak 100% pretporeza pri nabavi Ne obračunava se kod isporuke	Promidžba – 100% priznati izdatak
Isporuka dobara u okviru nagradnih igara preko 22,00 € bez PDV-a	Ima se pravo na odbitak 100% pretporeza pri nabavi	Promidžba – 100% priznati izdatak
Objava oglasa u medijima, usluge agencija za promidžbu, promidžba putem društvenih mreža i sl.	Ima se pravo na odbitak 100% pretporeza pri nabavi	Promidžba – 100% priznati izdatak

Primjer 5. – Izdatak reklame – oglas

Obrtnik–obveznik PDV-a primio je od dobavljača račun na 2.500,00 € (2.000,00 + 500,00 € PDV) za oglas u tisku obrta i njegovih proizvoda. Obrtnik je platio račun dobavljaču. Ovaj poslovni događaj evidentiran je u poslovnim knjigama kako slijedi:

- a) **Obrazac U-RA:** Porezna osnovica od 2.000,00 € upisuje se u stupcu 9, iznos računa s PDV-om od 2.500,00 € upisuje se u stupcu 10, a ukupan pretporez od 500,00 € u stupac 11. U stupac 16 upisuje se ukupni pretporez od 500,00 €, koji se može odbiti. U dodatnom stupcu upisan je datum plaćanja dobavljaču.
- b) **Obrazac KPI:** Plaćeni račun za oglas u tisku evidentiran je na sljedeći način:
  - ukupan iznos plaćenog računa za promidžbu od 2.500,00 € u stupac 11,
  - priznati pretporez u iznosu 500,00 € u stupac 13,
  - iznos od 2.000,00 € koji predstavlja porezno dopušteni izdatak u stupac 15

Primjer 6. – Izdatak reklame – reklamni pano

Obrtnik–obveznik PDV-a primio je od dobavljača račun na 1.250,00 € (1.000,00 + 250,00 PDV) za postavu reklamnog panoa obrta u dvorani. Obrtnik je platio račun dobavljaču. Ovaj poslovni događaj evidentiran je u poslovnim knjigama kako slijedi:

- a) **Obrazac U-RA:** Porezna osnovica od 1.000,00 € upisuje se u stupcu 9, iznos računa s PDV-om od 1.250,00 € upisuje se u stupcu 10, a ukupan pretporez od 250,00 € u stupac 11. U stupac 16 upisuje se ukupni pretporez od 250,00 €, koji se može odbiti. U dodatnom stupcu upisan je datum plaćanja dobavljaču.
- b) **Obrazac KPI:** Plaćeni račun za postavu reklamnog panoa evidentiran je na sljedeći način:
  - ukupan iznos plaćenog računa za promidžbu od 1.250,00 € u stupac 11,
  - priznati pretporez u iznosu 250,00 € u stupac 13,
  - iznos od 1.000,00 €, što predstavlja porezno priznati izdatak u stupac 15.

Primjer 7. Izdatak reklame – troškovi darova potrošačima

Obrtnik–obveznik PDV-a primio je od dobavljača račun na 1.250,00 € (1.000,00 + 250,00 PDV) za 1000 komada upaljača i privjesaka s nazivom obrta za potrebe reklame. Pojedinačna vrijednost nabavljenih dobara za potrebe promidžbe je 1,25 € (1.250,00 € : 1000 komada). Obrtnik je platio račun dobavljaču, a upaljače i privjeske podijelio je svojim kupcima – krajnjim potrošačima. Ovaj poslovni događaj evidentiran je u poslovnim knjigama kako slijedi:

- a) **Obrazac U-RA:** Porezna osnovica od 1.000,00 € upisuje se u stupcu 9, iznos računa s PDV-om od 1.200,00 € upisuje se u stupcu 10, a ukupan pretporez od 250,00 € u stupac 11. U stupac 16 upisuje se ukupni pretporez od 250,00 € koji se može odbiti. U dodatnom stupcu upisan je datum plaćanja dobavljaču.
- b) **Obrazac KPI:** Plaćeni račun za nabavljena dobra za potrebe promidžbe evidentiran je na sljedeći način:
  - ukupan iznos plaćenog računa za promidžbu od 1.250,00 € u stupac 11,
  - priznati pretporez u iznosu 250,00 € u stupac 13,
  - iznos od 1.000,00 € što predstavlja porezno priznati izdatak u stupac 15.

Dakle, pri utvrđivanju dohotka od samostalne djelatnosti kao porezno priznati izdatak priznaje se 100% izdataka za promidžbu. Na opisani način izdatke reprezentacije i reklame u svojim poslovnim knjigama evidentirali bi i drugi porezni obveznici koji obavljaju samostalnu djelatnost.

4. Stjecanje i uvoz promidžbenog materijala

S promidžbenim aktivnostima poduzetnika – obveznika PDV-a neposredno su povezane odredbe Zakona o PDV-u i Pravilnika o PDV-u, kada je riječ o stjecanju iz EU-a, odnosno kada je riječ o uvozu. Naime, PDV-a su oslobođena stjecanja dobara unutar EU-a (čl. 42. Zakona o PDV-u) i uvoz uzoraka dobara zanemarive vrijednosti koji služe za naručivanje istovrsnih dobara i koji su neupotrebljivi za bilo koje druge svrhe (čl. 44. st. 1. toč. 14. Zakona o PDV-u i čl. 96. Pravilnika o PDV-u). Uzorci dobara zanemarive vrijednosti su predmeti koji predstavljaju vrstu robe čiji način prezentiranja i količina, za dobra iste vrste i kvalitete, isključuju njihovo korištenje u bilo kakvu svrhu osim naručivanja. Nadalje, prema odredbama čl. 44. st. 1. toč. 15. Zakona o PDV-u i čl. 97. Pravilnika o PDV-u, PDV se ne plaća na uvoz tiskanog promidžbenog materijala kao što su katalogi, cjenici, upute za uporabu i prospekti. Oslobođenje od PDV-a je ograničeno na tiskanice i promidžbeni materijal koji ispunjava sljedeće uvjete:

- na tiskanicama mora biti jasno naznačen naziv pravne osobe koja dobra proizvodi, prodaje ili iznajmljuje, odnosno čije usluge tiskanice nude,
- svaka pošiljka može sadržavati samo jedan dokument ili jedan primjerak svakog dokumenta, ako se sastoji od nekoliko dokumenata,
- tiskani materijali ne smiju biti predmet skupnih pošiljaka koje isti pošiljatelj šalje istom primatelju.

Zaključujemo da promidžbeni materijali, bez stvarne komercijalne vrijednosti, koje dobavljači besplatno šalju svojim klijentima u Hrvatsku, oslobođeni su PDV-a pri uvozu.

PDV-a je oslobođen uvoz dobara koja se koriste ili troše na sajmovima i sličnim priredbama. Oslobođenje se **ne odnosi** na alkohol i alkoholna pića, duhanske prerađevine te kruta, tekuća ili plinovita goriva. **Oslobođenje od PDV-a** iz čl. 44. st. 1. toč. 16. Zakona o PDV-u primjenjuje se na:

- a) male reprezentativne uzorke dobara namijenjenih za sajmove i slične priredbe,
- b) dobra uvezena jedino da budu predstavljena ili da predstave strojeve i uređaje izložene na sajmu ili sličnoj priredbi,
- c) razne materijale male vrijednosti, kao što su boje, lakovi i tapete, koji se koriste za postavljanje, izlaganje i ukrašavanje privremenih izložbenih prostora na sajmu ili sličnoj priredbi, koji se uporabom uništavaju,
- d) tiskanice, kataloge, prospekte, cjenike, reklamne plakate, kalendare, ilustrirane i neilustrirane, neuokvirene fotografije i druge predmete isporučene bez naknade radi reklamiranja dobara izloženih na sajmu ili sličnoj priredbi (čl. 98. st. 1. Pravilnika o PDV-u).

Napominjemo da **sajam i slična priredba su:** izložbe, sajmovi i slične priredbe vezane za trgovinu, industriju, poljoprivredu ili obrtničku djelatnost, izložbe i priredbe koje se održavaju uglavnom u humanitarne svrhe, izložbe i priredbe koje se održavaju uglavnom u znanstvene, tehničke, obrtničke, obrazovne i kulturne svrhe, iz vjerskih i duhovnih razloga, radi sindikalnog djelovanja ili turizma ili u cilju promicanja međunarodnog razumijevanja, sastanci predstavnika

međunarodnih organizacija ili kolektivnih tijela, službene i komemorativne svečanosti i skupovi.

5. Izdaci darovanja za općekorisne djelatnosti

Porezni obveznici (dakle i obrtnici) **mogu uvećati osobni odbitak** za darovanja dana u tuzemstvu u naravi i u novcu doznačenim na žiroračun, u kulturne, odgojno-obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, sportske i vjerske svrhe, udrugama i drugim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, **do visine 2% primitaka** za koje je u tekućoj godini podnesena **godišnja porezna prijava i utvrđen godišnji porez na dohodak** (čl. 15. st. 2. Zakona).

Iznimno, osobni odbitak se uvećava za darovanja dana iznad propisane visine, pod uvjetom da su dana prema odlukama nadležnih ministarstava o provedbi i financiranju posebnih programa i akcija, ali ne i za redovnu djelatnost primatelja darovanja. Drugim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, smatraju se tijela državne, lokalne i područne (regionalne) samouprave. Obrtniku se dio osobnog odbitka za dana darovanja iz čl. 15. st. 2. Zakona, priznaje se u godišnjem obračunu poreza na dohodak po podnesenoj godišnjoj poreznoj prijavi.

Darovanja za navedene namjene dane u naravi ili novcu nemaju karakter ni reklame ni reprezentacije, a niti predstavlja obvezu obrtnika, već ovisi o njegovoj osobnoj odluci. Da bi se mogao uvećati osobni odbitak za darovanja dana u tuzemstvu za navedene namjene, propisani su uvjeti:

- mogu se obaviti darovanja do visine 2% primitaka za koje je u tekućoj godini podnesena godišnja porezna prijava i utvrđen godišnji porez na dohodak,
- darovanja moraju biti dana u tuzemstvu u naravi i/ili u novcu doznačenim na žiro – račun.

ističemo...

Za vrijednost danih darovanja obrtnik u Obrascu KPI **ne iskazuje poslovni izdatak**, već može **uvećati osobni odbitak u godišnjoj poreznoj prijavi** (Obrazac DOH). Dobra koja su nabavljena, plaćena i darovana u istom obračunskom razdoblju, obrtnik u Obrascu KPI treba **stornirati** prethodno evidentirani porezno priznati izdatak za vrijednost darovane robe (iznos s predznakom „-“ u stupcima 11, 13 i 15). Ako obrtnik, obveznik PDV-a, daje darovanja u naravi te ako su darovanja pojedinačne vrijednosti veća od 22,00 €, takva isporuka **podliježe obračunavanju i plaćanju PDV-a**.

Skrećemo pozornost i na činjenicu da se **dohotkom ne smatraju** primici koje fizičke osobe (građani) ostvaruju **po osnovi darovanja** pravnih i fizičkih osoba, a za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala), rješavanje kojih nije plaćeno osnovnim, dopunskim, dodatnim i privatnim zdravstvenim osiguranjem niti na teret sredstava fizičke osobe, a pod uvjetom da je darovanje, odnosno plaćanje nastalih izdataka za tu namjenu obavljeno na žiro-račun primatelja dara ili zdravstvene ustanove te na temelju vjerodostojnih isprava (čl. 8. st. 1. toč. 4. Zakona). Naime, dohodak se ne utvrđuje po osnovi primitaka koje fizičke osobe ostvaruju po osnovi darovanja u novcu ili dobrima dobi-

venima od pravnih i fizičkih osoba za zdravstvene potrebe, pod propisanim uvjetima i do visine stvarno nastalih izdataka za tu namjenu.

Od tih primitaka **ne utvrđuje se dohodak** pod uvjetima:

- da zdravstvene potrebe koje se financiraju danim darovanjima nisu plaćene iz osnovnog, dopunskog, dodatnog ili privatnog zdravstvenog osiguranja, niti na teret sredstava fizičke osobe,
- da su novčana sredstva (darovanja) isplaćena na žiroračun fizičke osobe primatelja darovanja ili zdravstvene ustanove u tuzemstvu ili u inozemstvu za te svrhe, te
- da davatelj i primatelj darovanja o navedenim darovanjima i njihovu korištenju posjeduju vjerodostojne isprave (potvrde o primitku dobara, isprave o izvršenoj doznaci na žiroračun primatelja, račune za izvršene zdravstvene usluge i dr.). Ako primljena darovanja nisu u cijelosti ili dijelom utrošena za zdravstvene potrebe primatelja, neutrošena novčana sredstva ili vrijednost darovanja smatraju se oporezivim primitkom.

Davatelj darovanja obavezan je **voditi evidenciju o danim darovanjima**, neovisno u kojem obliku, koja osobito sadrži slijedeće podatke:

- nadnevak isplate odnosno davanja,
- ime, prezime i OIB primatelja darovanja,
- način isplate (na žiro-račun primatelja dara ili zdravstvene ustanove ili u dobrima)
- iznos koji se daruje (čl. 4. st. 2. Pravilnika).

Dakle, ako fizička osoba – vlasnik obrta daruje fizičkoj osobi za zdravstvene potrebe, pod propisanim uvjetima i do visine stvarno nastalih izdataka za tu namjenu, obavezan je voditi evidenciju o danim darovanjima, koja mora sadržavati najmanje propisane podatke.

5.1. Donacije hrane

U darovanja iz čl. 15. st. 2. Zakona mogu se uključiti **darovanja proizvođača i trgovaca hrane**, koji u cilju sprječavanja uništavanja velikih količina hrane i zaštite okoliša, daruju hranu osobama navedenim u čl. 15. st. 2. Zakona (u svezi čl. 13. st. 1. – 3. Pravilnika), za socijalne, humanitarne i druge svrhe pomoći, te osobama pogođenim elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama, pod uvjetom da su ta darovanja izvršena u skladu s posebnim propisima Ministarstva poljoprivrede¹⁰. Porezni obveznik je dužan osigurati vjerodostojnu dokumentaciju na način utvrđen OPZ-om i posebnim propisima.

Dobra koja su nabavljena, plaćena i darovana u istom obračunskom razdoblju, obrtnik u Obrascu KPI treba prethodno stornirati evidentirani porezno priznati izdatak za vrijednost darovane robe (**iznos s predznakom (minus) „-“ u stupcima 11, 13 i 15**).

Za obrtnika, koji je i obveznik PDV-a, u svezi darovanja hrane bitne su odredbe čl. 26. st. 6. – 12. Pravilnika o PDV-u. Naime, **porezno priznatim manjkom** dobara smatrat će se **isporuke hrane bez naknade (doniranje)** koje porezni obveznik obavlja u svrhu sprječavanja njenog uništavanja, zaštite okoliša i pomoći krajnjim primateljima sukladno posebnom propisu o doniranju hrane i hrane za životinje, isključivo neprofitnim pravnim osobama koje humanitarnu djelatnost obavljaju u skladu s posebnim propisima¹¹ (čl. 13. st. 1. – 3. Pravilnika) i registrirane su kao posrednici koji sudjeluju u lancu doniranja hrane, do 2% prihoda odnosno primitaka prethodne godine. Za obračun vrijednosti isporuka koje se smatraju porezno priznatim manjkom uzima se nabavna vrijednost takve hrane (bez PDV-a).

¹⁰ Vidjeti odredbe Pravilnika o uvjetima, kriterijima i načinima doniranja hrane i hrane za životinje (Nar. nov., br. 91/19)

¹¹ Zakon o humanitarnoj pomoći (Nar. nov., br. 156/23)

